

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-40/2022
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 24 stycznia 2022 r.

w sprawie wyrażenia opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu
oraz o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego województwa podlaskiego
przewidzianego na 2022 r.

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 ze zm.), art. 230 ust. 4 i 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 2021 z późn. zm.) oraz Zarządzenia Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku Nr 1/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących działających w siedzibie RIO w Białymstoku i Zespołach zamiejscowych w Łomży i Suwałkach

Skład Orzekający w osobach:

Ewa Czołpińska	- przewodniczący
Paweł Gałko	- członek
Dariusz Renczyński	- członek

opiniuje pozytywnie

1. prawidłowość planowanej kwoty długu przedstawionej w Wieloletniej Prognozie Finansowej województwa podlaskiego na lata 2022-2040 przyjętej Uchwałą Nr XXXVII/483/2021 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2021 r.;
2. możliwość sfinansowania deficytu budżetowego przedstawionego w Uchwale Nr XXXVII/484/2021 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu województwa podlaskiego na rok 2022.

Uzasadnienie

W uchwale budżetowej na 2022 rok przyjęto różnicę między dochodami (698 820 000 zł) a wydatkami (757 287 201 zł) stanowiącą deficyt budżetu w wysokości 58 467 201 zł, który ma być pokryty przychodami z kredytów w kwocie 13 430 124 zł, z wolnych środków w kwocie 39 516 358 zł, a ponadto przychodami z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 18 254 zł, przychodami wynikającymi z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 2 962 598 zł oraz przychodami ze spłat udzielonych pożyczek w kwocie 2 539 867 zł, tj. ze źródeł, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 2, pkt 3, pkt 6 i pkt 8 ustawy o finansach publicznych. Łączna kwota planowanych przychodów wynosi 58 467 201 zł, w tym

przychody z planowanych do zaciągnięcia kredytów w kwocie 13 430 124 zł. Rozchodów w roku 2022 województwo nie planuje ze względu na karencję w spłacie zobowiązań.

Odnośnie do zaprojektowanych przychodów z tytułu wolnych środków oraz ze spłat pożyczek udzielonych, które mają służyć pokryciu deficytu, Skład Orzekający wskazuje, że możliwość ich zaplanowania w budżecie na 2022 rok potwierdzają dane sprawozdawcze województwa podlaskiego (w tym bilans z wykonania budżetu sporządzony na dzień 31 grudnia 2020 r.), a także dane dotyczące planów budżetowych na 2021 rok oraz ich przewidywanego wykonania wykazane w WPF. Z danych o przewidywanym wykonaniu budżetu na 2021 rok wynika m.in., że deficyt wyniesie 93 437 892 zł, tj. o 52 839 945 zł mniej od planowanego, rozchody zostaną wykonane w kwocie 8 700 000 zł, wykonanie przychodów przewidziano na poziomie 102 137 892 zł, przy planowanych w wysokości 154 977 837 zł. Ponadto Skład orzekający w dniu wydawania opinii posiłkował się także sprawozdaniami Rb – 27S i Rb- 28 S za miesiąc grudzień 2021 r., sporządzonych przez województwo.

Wynika z nich, że budżet w 2021 r. zamknął się wynikiem dodatnim na poziomie 1 026 372,59 zł, zatem znacznie lepszym od przewidywanego (plan za IV kwartały przewidywał deficyt w wysokości 772 207 969 zł). W świetle tego, przy uwzględnieniu dotychczasowych wartości przychodów wewnętrznych, województwo podlaskie może posiadać w 2022 roku wolne środki w kwocie przewidzianej w uchwale budżetowej na pokrycie deficytu. Dane ze sprawozdań za miesiąc grudzień 2021 r. wskazują również na zaistnienie przychodów wynikających ze szczególnych zasad wykonywania budżetu oraz przychodów wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 u.f.p.

Według uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej w latach objętych prognozą kwoty długu nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 242-243 ustawy o finansach publicznych. Samorząd województwa podlaskiego zamierza spłacać zaciągnięty i planowany do zaciągnięcia dług publiczny do końca 2040 roku, przy czym pozyskiwanie przychodów z tytułów dłużnych prognozowane jest również w latach 2023-2040 (przychody z tego źródła mają służyć finansowaniu deficytów oraz rozchodów budżetowych — w latach 2023-2025; począwszy od roku 2026 – mają służyć tylko finansowaniu rozchodów i prognozuje się kwoty zaciąganych zobowiązań od 18 820 257 zł do 2 700 917 zł w roku 2040). W związku z projekcją przychodów zwrotnych dług publiczny samorządu województwa na koniec 2022 roku ma wynosić 280 000 000 zł (41,99% w stosunku do projektowanych dochodów ogółem), w kolejnych latach ma następować wzrost stanu zadłużenia – do kwoty 304 421 098 zł w roku 2025 (45,62% w stosunku do szacowanych w tym roku dochodów ogółem), od 2026 roku dług ma być stopniowo zmniejszany. Źródłem spłaty długu publicznego mają być przychody zwrotne, a także począwszy od 2026 roku prognozowane nadwyżki budżetowe i w latach 2023 – 2027 przychody planowane z tytułu spłaty pożyczek udzielonych z budżetu województwa w latach poprzednich.

Zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. pomiędzy wskaźnikami planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań a wskaźnikami dopuszczalnych limitów spłat, oparte jest (dla dopuszczalnych limitów spłat) przede wszystkim na założeniu osiągnięcia tzw.

nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (saldo operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy), a ponadto na projekcji dochodów ze sprzedaży majątku w roku 2022 w kwocie 1 506 000 zł. Nadwyżka operacyjna planowana w 2022 roku wynosi 74 403 679 zł, w kolejnym roku saldo operacyjne określono na kwotę 94 694 698 zł, w latach 2024-2036 systematycznie wzrasta do kwoty 117 220 920 zł, po czym zaczyna maleć do poziomu 116 521 202 zł w roku 2040. Odpowiednio do przywołanych wartości istotnych w obszarze prognozy spłaty długu ukształtowały się tzw. rezerwy limitowe wynikające z porównania procentowych wskaźników planowanych spłat zobowiązań i wskaźników dopuszczalnych limitów spłat (obliczonych w szczególności w kol. 8.1. i 8.3.1 tabeli WPF): w latach 2022-2023 rezerwy te wynoszą odpowiednio 20,99% i 21,18%, natomiast dla okresu lat 2024-2030 systematycznie maleją, po czym od roku 2031 powoli (niesystematycznie) wzrastają i w roku 2040 rezerwa ta wynosi 20,10%.

Odnosząc prognozę nadwyżek operacyjnych do danych o wykonaniu części bieżących budżetów w latach poprzednich Skład Orzekający wskazuje, że projekcja ta przekłada się na ustalenie wysokich wskaźników rezerw limitowych cechujących zdolność województwa podlaskiego do spłaty długu publicznego. W świetle przytoczonych kwot Skład Orzekający zauważa, że przedstawione w opiniowanym projekcie uchwały wartości nie odbiegają znacząco od danych sprawozdawczych. Niemniej jednak, zważywszy na istotne zagrożenia jakie dla stabilności gospodarki finansowej województwa niesie ogólna koniunktura gospodarcza (tym następstwa przeciwdziałania COVID-19), prognozowany stan zobowiązań dłużnych jak również istotne ryzyko wynikające z odległego okresu prognozowania przyjętego do 2040 roku, Skład Orzekający zwraca uwagę, że w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania, niezbędne jest ciągłe, wnikliwe monitorowanie przez województwo założeń określanych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji. Podkreślenia wymaga, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych będzie uzależniona od zachowania przez organy województwa konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w perspektywie kolejnych lat budżetowych. Niewypracowanie dodatnich sald bieżących w wysokościach przyjętych do Prognozy może prowadzić do ograniczenia planowanych na poszczególne lata wydatków majątkowych (w tym inwestycyjnych), a nawet wydłużenia okresu spłaty prognozowanego długu. Niewykonanie wartości istotnych z punktu widzenia ustalania dopuszczalnych w poszczególnych latach wskaźników spłaty zobowiązań może w sposób istotny zagrozić prawidłowości uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach.

Mając na uwadze przedstawione założenia prognostyczne, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Ewa Czołpińska

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/